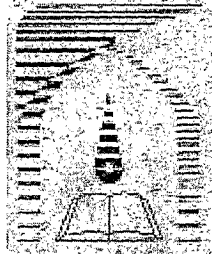

سلامی

۸۰۱۳

۴۶۲۷۸

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده کشاورزی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته ترویج و آموزش کشاورزی

بررسی عوامل موثر بر پذیرش مدیریت ریسک در دامداری های صنعتی استان تهران

فروغ طباطبایی

استاد راهنما:

دکتر غلامرضا پزشکی راد

استاد مشاور:

دکتر محمد چیدری

۱۳۸۷ / ۱۵ / ۲۵

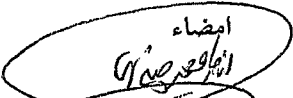
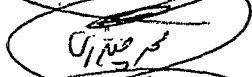

بهمن ۱۳۸۵

۴ ۶ ۷ ۸

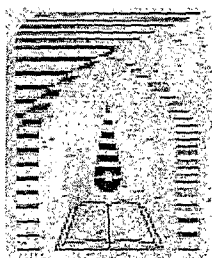
موسسه تحقیقات گیاهپزشکی
تهران

تأیید اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیأت داوران نسخه نهایی پایان نامه حاجم فرح طباطبائی تحت عنوان: بررسی عوامل موثر بر پذیرش مدیریت ریسک در دامداریهای صنعتی استان تهران را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	دکتر غلامرضا پزشکی راد	دانشیار	
۲- استاد مشاور	دکتر محمد چیدری	استاد	
۳- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی	دکتر محمد چیدری	استاد	
۴- اساتید ناظر			
۱- دکتر حسن صدیقی		استادیار	
۲- دکتر جوادیان		استادیار	

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی- پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به دفتر نشر آثار علمی دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

“ کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته ترویج و آموزش کشاورزی است که در سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵ در دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر غلامرضا پزشکی راد و مشاوره جناب آقای دکتر محمد چیدری از آن دفاع شده است”

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به دفتر نشر آثار علمی دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵ دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند، به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجانب فروغ طباطبایی دانشجوی رشته ترویج و آموزش کشاورزی مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: فروغ طباطبایی

تاریخ و امضاء: ۸۷/۲/۲۲

تقدیم به:

پدر و مادر

و

همسر عزیزم

تقدیر و تشکر

خداوند بزرگ مرتبه را بیکران سپاس می‌گذارم که توفیق عطا کرد تا کار خویش را با همه سختی‌ها و مشکلات به سرانجام

برسانم و حاصل تحقیق و پژوهش خود را به محضر عالمان تقدیم دارم. بر خود لازم می‌دانم تشکر و قدرانی از:

• استاد راهنمای عزیز و بزرگواریم جناب آقای دکتر غلامرضا پزشکی راد بخاطر راهنمایی‌های ارزنده ایشان در انجام پایان نامه.

• استاد مشاورم، جناب آقای دکتر محمد چیدری به خاطر کمک‌های علمی ایشان در انجام پایان نامه.

• اساتید محترم گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، آقایان دکتر چیدری، دکتر پزشکی راد و دکتر صدیقی که از محضرشان کسب علم و دانش نموده‌ام.

• جناب آقای دکتر حسن صدیقی و جناب آقای دکتر جوادیان بعنوان اساتید ناظر پایان نامه که نکات بسیار خوبی را در جهت اصلاح پایان نامه متذکر شدند.

• کارشناسان محترم صندوق بیمه به ویژه جناب آقای دکتر فهیما که راهنمایی‌های ارزنده ایشان در پیشبرد پایان نامه بسیار موثر بوده است.

• همکلاس‌های خوبم خانم‌ها مهندس سمیه جنت، فاطمه ارتیاعی، راحله میرزایی، بهاره توسلی و آقایان مهندس احمد رضا کریمی، مسیب بقایی، علی احمدی فیروزجائی، علی اصغر شاهرودی و سعید فعلی که در طول تحصیل از نصایح علمی ایشان بهره گرفتم.

• از کلیه پرسنل محترم و مهربان دانشکده کشاورزی و دانشگاه تربیت مدرس به خصوص مسئولان کتابخانه دانشکده و کتابخانه مرکزی به خاطر خدمات‌رسانی نیز تشکر می‌نمایم.

در پایان وظیفه خود می‌دانم یکباردیگر از کلیه کسانی که به نوعی بنده را در انجام این تحقیق یاری نمودند نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشم و از خداوند متعال و بلند مرتبه آرزوی توفیق و پیروزی آنها را خواهانم.

فروغ طباطبایی

بهمن ۱۳۸۵

هدف کلی این پژوهش که با روش توصیفی-همبستگی انجام شده است، تعیین و بررسی عوامل موثر بر پذیرش مدیریت ریسک در دامداری‌های صنعتی می باشد. جامعه آماری تحقیق شامل دامداران صنعتی در استان تهران می باشد که تعداد ۱۷۵ نفر از آنها به عنوان نمونه، با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزار اصلی این تحقیق پرسشنامه است که روایی صوری آن با کسب نظر اساتید و صاحب‌نظران در حوضه ترویج، دامپروری و دامپزشکی بدست آمد. آزمون مقدماتی برای بدست آوردن پایایی پرسشنامه انجام گرفت و ضریب کرونباخ آلفا برای پرسشنامه ۰/۹۳ بدست آمد.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که مهم‌ترین ریسک‌های موجود در دامداری‌های استان تهران از نوع ریسک‌های مربوط به تولیدات و نیروی انسانی می باشد، که شامل بیماری‌های دام، کمبود واکسن‌ها و داروها، عدم حضور یک دامپزشک و عدم حضور دائم مدیر تولید دامداری می شود. در ارتباط با مهم‌ترین استراتژی‌های مدیریت ریسک، در درجه اول دامداران بالاترین اولویت را برای مشاوره با متخصصان و کارشناسان و همچنین به کارگیری نیروی دامپزشک قائل شده‌اند. از نظر پاسخگویان از بین ریسک‌های مختلف مشکلات فروش گوشت کمترین اولویت را دارا می باشد و داشتن دام سبک در کنار دام اصلی نیز در آخرین اولویت شیوه‌های مدیریت ریسک قرار می گیرد.

یافته‌های حاصل از تحقیق نشان می دهد که بین متغیرهای تعداد راس واحد دامداری، کل درآمد سالیانه، میزان سرمایه، بیمه واحد دامداری، مدت بیمه، نوع منبع درآمد و میزان استفاده از وام با متغیر پذیرش مدیریت ریسک توسط دامداران صنعتی مورد مطالعه رابطه مثبت و مع یافته‌های این تحقیق نشان داد که بین متغیر فاصله دامداری تا محل زندگی، تعداد راس واحد دامداری، منابع ارتباطی مورد استفاده دامداران، مدت بیمه واحد دامداری و نگرش به مدیریت ریسک با متغیر پذیرش مدیریت ریسک رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. همچنین دامدارانی که دارای منبع درآمدی به غیر از دام صنعتی بودند و دامدارانی که دامداری خود را بیمه کرده بودند با پذیرش رابطه مثبت و معنی داری را نشان می دادند.

واژه‌های کلیدی: دامداری‌های صنعتی، پذیرش، مدیریت ریسک

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: طرح تحقیق
۲	مقدمه
۳	تعریف مسئله
۶	اهمیت موضوع
۹	اهداف تحقیق
۱۰	سوال‌های تحقیق
۱۰	محدوده تحقیق
۱۰	سیمای کلی استان تهران
۱۱	محدودیت‌های تحقیق
۱۱	تعاریف عملیاتی
۱۲	پیش فرض‌های تحقیق
۱۳	فصل دوم: ادبیات موضوع
۱۴	اهمیت دامپروری و تولیدات دامی
۱۴	تعریف دام
۱۵	گاوهای شیری
۱۵	خصوصیات گاوهای شیری
۱۹	مفهوم ریسک
۲۰	طبقه بندی ریسک ها
۲۰	منابع ریسک در کشاورزی
۲۲	اندیشه مدیریت ریسک
۲۲	تکامل مدیریت ریسک
۲۳	ارتقای مدیریت ریسک در کشورهای در حال توسعه

صفحه	عنوان
۲۳	مفهوم مدیریت ریسک
۲۴	اهداف مدیریت ریسک
۲۵	فرایند مدیریت ریسک
۲۶	روش‌های مدیریت ریسک در کشاورزی
۲۷	مفهوم نوآوری
۲۸	ویژگی‌های نوآوری
۲۸	مزیت نسبی
۲۹	سازگاری
۲۹	پیچیدگی
۲۹	آزمون پذیری
۲۹	قابلیت‌رویت
۳۰	پذیرش نوآوری
۳۰	فرایند پذیرش
۳۲	نشر نوآوری
۳۳	آهنگ پذیرش
۳۳	گروه‌های پذیرا
۳۴	ویژگی‌های گروه‌های پذیرا
۳۶	عوامل موثر در پذیرش نوآوری‌ها
۳۷	تنوع رفتار پذیرش در کشاورزان
۳۸	شرایط مورد نیاز جهت پذیرش نوآوری‌های کشاورزی
۳۹	علل عدم پذیرش نوآوری‌های کشاورزی
۴۰	مروری بر سابقه مطالعاتی موضوع

صفحه	عنوان
۴۰	مطالعات انجام شده در ایران
۴۴	مطالعات انجام شده در خارج از کشور
۴۷	فصل سوم: روش تحقیق
۴۸	نوع و روش تحقیق
۴۸	متغیرهای تحقیق
۴۹	فرضیه های تحقیق
۵۰	جامعه آماری تحقیق
۵۱	تعیین حجم نمونه
۵۱	روش نمونه گیری
۵۱	ابزار تحقیق
۵۳	روش جمع آوری اطلاعات
۵۳	روش های آماری مورد استفاده
۵۴	روایی
۵۴	اعتبار
۵۶	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها
۵۷	مقدمه
۵۷	توصیف یافته ها
۵۷	توصیف ویژگی های شخصی
۵۷	وضعیت گروه های سنی
۵۸	تعداد اعضا خانواده
۵۸	سابقه فعالیت کشاورزی
۵۹	فاصله دامداری تا محل زندگی

صفحه	عنوان
۵۹	خلاصه آماره های توصیفی
۶۰	وضعیت تاهل، محل سکونت و شغل پدر
۶۱	سطح تحصیلات
۶۱	توصیف ویژگی های اقتصادی
۶۱	تعداد راس واحد دامداری
۶۲	میزان سرمایه
۶۲	کل درآمد سالیانه
۶۳	مقدار زمین کشاورزی
۶۳	میزان بدهی به موسسات اعتباری و بانکها
۶۴	خلاصه آماره های توصیفی ویژگی های اقتصادی دامداران صنعتی
۶۴	مالکیت واحد دامداری
۶۵	میزان استفاده از وام های مختلف بانکی
۶۵	منبع درآمدی غیر از دام صنعتی
۶۶	خطر جدی در ارتباط با دامداری
۶۶	منابع سرمایه گذاری برای فعالیت دامداری
۶۷	توصیف ویژگی های اجتماعی
۶۷	استفاده از خدمات ترویجی
۶۸	مشارکت در فعالیت های ترویجی
۶۹	منابع ارتباطی مورد استفاده
۷۱	همکاری با سازمان ها و نهادها
۷۲	نگرش دامداران در ارتباط با مدیریت ریسک
۷۳	درجه بندی ریسک های دامداری

صفحه	عنوان
۷۵	پذیرش مدیریت ریسک
۷۵	بیمه کردن واحد دامداری
۷۵	مدت بیمه واحد دامداری
۷۶	تمایل به ادامه همکاری با بیمه
۷۶	پذیرش مدیریت ریسک
۷۸	یافته‌های استنباطی
۷۸	یافته‌های استنباطی پذیرش افراد مورد مطالعه
۷۸	یافته‌های آزمون همبستگی متغیرهای مستقل با پذیرش دامداران صنعتی
۸۰	یافته‌های حاصل از مقایسه پذیرش مدیریت ریسک دامداران در زمینه‌های مختلف
۸۰	شغل پدر
۸۰	تهدید جدی در ارتباط با دامداری
۸۰	منبع درآمدی به غیر از دام صنعتی
۸۱	بیمه واحد دامداری
۸۱	تمایل به ادامه همکاری با بیمه
۸۲	استفاده از خدمات ترویجی
۸۲	سطح تحصیلات دامداران
۸۳	مقدار استفاده از وام‌های بانکی
۸۳	نوع مالکیت واحد دامداری
۸۴	تجزیه و تحلیل رگرسیون برای متغیر وابسته پذیرش مدیریت ریسک دامداران
۸۷	یافته‌های استنباطی نگرش افراد مورد مطالعه
۸۹	یافته‌های حاصل از مقایسه نگرش نسبت به مدیریت ریسک دامداران در گروه‌های مختلف پاسخگویان
۸۹	شغل پدر

صفحه	عنوان
۸۹	تهدید جدی در ارتباط با دامداری
۹۰	منبع درآمدی غیر از دام صنعتی
۹۰	شرکت در کلاس‌های ترویجی
۹۰	بیمه واحد دامداری
۹۱	سطح تحصیلات دامداران
۹۲	میزان استفاده از وام
۹۲	نوع مالکیت
۹۳	تجزیه و تحلیل رگرسیون برای متغیر وابسته نگرش نسبت به مدیریت ریسک دامداران مورد مطالعه
۹۵	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۹۶	بحث و تحلیل
۹۶	توصیفی ویژگی‌های فردی
۹۷	توصیفی ویژگی‌های اقتصادی پاسخگویان
۹۸	توصیف ویژگی‌های اجتماعی پاسخگویان
۱۰۰	توصیف ویژگی‌های مربوط به نگرش دامداران نسبت به مدیریت ریسک
۱۰۰	توصیف انواع ریسک‌های موجود در دامداری‌ها
۱۰۱	توصیف ویژگی‌های دامداران در ارتباط با پذیرش مدیریت ریسک
۱۰۲	بحث و تحلیل یافته‌های استنباطی
۱۰۲	بحث و تحلیل یافته‌های پذیرش مدیریت ریسک
۱۰۵	بحث و تحلیل یافته‌های نگرش نسبت به مدیریت ریسک
۱۰۸	بحث و تحلیل حاصل از رگرسیون چند متغیره گام به گام
۱۰۸	نتایج حاصل تحلیل رگرسیون چند متغیره گام به گام در پذیرش مدیریت ریسک
۱۰۸	نتایج حاصل از رگرسیون چند متغیره گام به گام نگرش به مدیریت ریسک

صفحه	عنوان
۱۰۸	پیشنهادها
۱۰۹	تحقیقات آتی
۱۱۰	فهرست منابع

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۵	جدول ۱-۲: نوآوران
۳۵	جدول ۲-۲: زودپذیران
۳۵	جدول ۲-۳: اکثریت زودپذیر
۳۵	جدول ۲-۴: اکثریت دیرپذیر
۳۵	جدول ۲-۵: دیر پذیران
۵۷	جدول ۴-۱: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس گروه سنی
۵۸	جدول ۴-۲: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس تعداد اعضاء خانواده
۵۸	جدول ۴-۳: توزیع فراوانی براساس سابقه فعالیت کشاورزی
۵۹	جدول ۴-۴: توزیع فراوانی مورد مطالعه براساس فاصله دامداری تا محل زندگی
۶۰	جدول ۴-۵: خلاصه آماره‌های توصیفی مربوط به ویژگی‌های فردی دامداران
۶۰	جدول ۴-۶: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس وضعیت تاهل و شغل پدر
۶۱	جدول ۴-۷: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس سطح تحصیلات
۶۱	جدول ۴-۸: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس تعداد راس واحد دامداری
۶۲	جدول ۴-۹: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس میزان سرمایه
۶۲	جدول ۴-۱۰: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس کل در آمد سالیانه
۶۳	جدول ۴-۱۱: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس مقدار زمین کشاورزی
۶۳	جدول ۴-۱۲: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس میزان بدهی
۶۴	جدول ۴-۱۳: خلاصه آماره های توصیفی مربوط به ویژگی‌های اقتصادی دامداران
۶۵	جدول ۴-۱۴: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس نوع مالکیت واحد دامداری

صفحه	عنوان
۶۵	جدول ۴-۱۵: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس مقدار استفاده از وام
۶۶	جدول ۴-۱۶: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس منبع درآمد
۶۶	جدول ۴-۱۷: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس سابقه خطر
۶۷	جدول ۴-۱۸: توزیع فراوانی افراد براساس منابع سرمایه‌گذاری
۶۷	جدول ۴-۱۹: متوسط میزان استفاده از منابع سرمایه‌گذاری
۶۸	جدول ۴-۲۰: توزیع فراوانی افراد براساس استفاده از خدمات ترویجی
۶۸	جدول ۴-۲۱: توزیع فراوانی میزان مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی دامداران مورد مطالعه
۶۹	جدول ۴-۲۲: متوسط میزان مشارکت در فعالیت‌های ترویجی افراد مورد مطالعه
۷۰	جدول ۴-۲۳: توزیع فراوانی افراد براساس میزان استفاده از منابع ارتباطی
۷۰	جدول ۴-۲۴: میزان استفاده از منابع ارتباطی توسط دامداران مورد مطالعه
۷۱	جدول ۴-۲۵: توزیع فراوانی سطوح همکاری با سازمانها و نهادها توسط دامداران
۷۲	جدول ۴-۲۶: میزان همکاری با سازمانهای و نهادهای توسط پاسخگویان
۷۲	جدول ۴-۲۷: توزیع فراوانی افراد براساس سطح نگرش به مدیریت ریسک
۷۳	جدول ۴-۲۸: متوسط سطح نگرش افراد به مدیریت ریسک
۷۴	جدول ۴-۲۹: متوسط ریسک‌های موجود در دامداری
۷۵	جدول ۴-۳۰: توزیع فراوانی افراد براساس بیمه واحد دامداری
۷۵	جدول ۴-۳۱: توزیع فراوانی افراد براساس مدت بیمه واحد دامداری
۷۶	جدول ۴-۳۲: توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه براساس تمایل به ادامه همکاری با بیمه
۷۶	جدول ۴-۳۳: توزیع فراوانی افراد براساس سطح پذیرش مدیریت ریسک
۷۷	جدول ۴-۳۴: میزان پذیرش شیوه‌های مدیریت ریسک توسط پاسخگویان

صفحه	عنوان
۷۸	جدول ۴-۳۵: رابطه بین متغیرهای مستقل با پذیرش مدیریت ریسک دامداران
۸۲	جدول ۴-۳۶: مقایسه میانگین پذیرش مدیریت ریسک دامداران
۸۴	جدول ۴-۳۷: مقایسه پذیرش مدیریت ریسک دامداران در سطوح مختلف
	جدول ۴-۳۸: تحلیل رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام در مورد پذیرش مدیریت
۸۵	ریسک دامداران
۸۷	جدول ۴-۳۹: رابطه بین متغیرهای مستقل با نگرش به مدیریت ریسک دامداران مورد مطالعه
	جدول ۴-۴۰: مقایسه نگرش به مدیریت ریسک دامداران صنعتی در گروه‌های مختلف
۹۱	پاسخگویان
۹۲	جدول ۴-۴۱: مقایسه نگرش افراد در مورد مطالعه برحسب سطوح مختلف تحصیلات
۹۲	جدول ۴-۴۲: مقایسه نگرش افراد در مورد مطالعه برحسب سطوح مختلف استفاده از وام
۹۳	جدول ۴-۴۳: مقایسه نگرش افراد در مورد مطالعه برحسب سطوح مختلف مالکیت
	جدول ۴-۴۴: تحلیل رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام در مورد نگرش به مدیریت ریسک
۹۴	دامداران

فصل اول

طرح تحقیق

یکی از چالش‌های اساسی و مهم که مانع دستیابی به هدف‌های توسعه کشاورزی و روستایی خواهد شد، وجود متغیرهای ناامن کننده و خطرات طبیعی و غیرطبیعی است. رویدادهای طبیعی خسارتزا و مخاطره‌های مهار ناپذیر همواره تولیدات کشاورزی را در کشور به طور جدی تهدید می‌کند. این مخاطره‌ها، نه تنها سودآوری فعالیت‌های تولیدی بخش کشاورزی را کاهش می‌دهد، بلکه دستیابی به هدف‌های توسعه کشاورزی را نیز با دشواری‌های گوناگونی روبه‌رو می‌سازد. از این رو کاهش ریسک بالای فعالیت‌های کشاورزی و افزایش ضریب امنیت سرمایه‌گذاری در این بخش، به میزان شناخت و سطح آگاهی ما از ایده‌های مدیریت ریسک و راهکارهای عملی و سودمندی که مدیریت ریسک برای رویارویی با خطر در شرایط همراه با ریسک توصیه می‌کند، بستگی خواهد داشت.

اما از آنجا که مدیریت ریسک و راه‌ها و روش‌های آن برای جامعه تولیدکننده بخش کشاورزی و دامداری به عنوان پدیده‌ای نو و جدید تلقی می‌شود، پذیرش آن مانند سایر پدیده‌های نو در ابتدا از سوی کشاورزان و سایرین با مقاومت‌هایی روبرو می‌شود. گفتنی است که تمام افراد از جمله کشاورزان در تمایل به پذیرش و اولویت برای ریسک و عدم اطمینان، اختلاف دارند. معمولاً افراد وارد محیطی با خصوصیات ریسک و عدم اطمینان نخواهند شد مگر اینکه سود بیشتر از حالت بدون ریسک و عدم اطمینان داشته باشند.

از این‌رو برای موفقیت در انتشار و گسترش شیوه‌های مدیریت ریسک بایستی عوامل موثر بر پذیرش مدیریت ریسک از سوی کشاورزان و دامداران شناخته شود، که به همین منظور در این تحقیق عوامل موثر بر پذیرش مدیریت ریسک در دامداری‌های صنعتی استان تهران مورد بررسی قرار می‌گیرد. با توجه به اینکه شرایط اقتصادی، اجتماعی و فردی هر فرد به طور مستقیم بر روی تصمیمات وی برای مقابله کردن با خطرات و ریسک تاثیر دارد، لذا در این تحقیق این عوامل مورد بررسی قرار می‌گیرد، همچنین

نگرش دامداران نسبت به مدیریت ریسک نیز از جمله عوامل موثر بر پذیرش مدیریت ریسک مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تعریف مسئله

همانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه، ایران کشوری است که بخش کشاورزی آن نقش مهمی در اقتصاد کشور ایفا می‌کند. فراهم کردن اشتغال برای بیش از بیست و چهار درصد از جمعیت شاغل کشور و داشتن پانزده درصد سهم از تولید ناخالص داخلی گویای همین واقعیت است.

بخش کشاورزی، یکی از مهمترین بخش‌های اقتصادی و به اعتبار ارزش افزوده تولیدی، نخستین بخش اقتصادی کشور به شمار می‌رود. حدود یک چهارم تولید ناخالص داخلی (GDP) و درآمدهای ارزی برگرفته از صادرات کالاهای غیر نفتی و اشتغال کشور و تامین نزدیک به هشتاد درصد نیازهای غذایی جامعه از سوی این بخش انجام می‌شود.

به رغم اهمیت بخش کشاورزی در کشورهای در حال توسعه، سطح پایین درآمد، نسبت پایین سرمایه به نیروی کار و ناپایداری عمومی از خصوصیت‌های بخش کشاورزی در این کشورهاست. فعالیتهای کشاورزی همواره با مخاطرات گوناگونی همراه بوده است. بهره‌برداران کشاورزی به دلایل مختلفی چون مشکلات جوی، آفت‌ها، انواع بیماری‌های گیاهی و دامی و همچنین تغییر در قیمت‌ها، یا نبود اطمینان و ریسک در مورد میزان محصول و قیمت‌ها روبه‌رو هستند. امکان همیشگی پیدایش این حوادث، شرایط مخاطره آمیزی را به بخش کشاورزی تحمیل کرده است که نتیجه آن ترس، اضطراب و احساس ناامنی شدید است و همین امر توانمندی‌های جلب و جذب سرمایه و جاذبه‌های سرمایه‌گذاری را در بخش کشاورزی به حداقل می‌رساند.